

המדיר פרק שביעי כתובות

עה

עין משפט נר מצוה

מג א וטו"שע יו"ד סי
רכח סעי' כ"א:
מג ב מ"י פ"ו מהל'
אשמות ה' א' סג
עשין מח טו"שע אה"ע
לט סעי' ד:
מד ג מ"י פ"ו מהל'
ביאת המקדש כ"י"ב
י' סג לאוין פס:
מה ד מ"י פ"ו ס' ה'
א:
מו ה מ"י פ"ו ס' ה'
י:
מו ז ח ט י ב מ"י פ"ו
מג"א אשמות ה' ז
סגג עשין מח טו"שע
אה"ע סי' לט סעי' ד:
מה ד מ"י פ"ו ס' ה'
ד סגג ס' טו"שע
עס סי' ק"ח סעי' ח:

לעזי רש"י

וורוא"ה (נירווא"ה).
יבלת.
אגרא"א. חומק.
הויסיפו עליהן זיעה ושומא
סדק (של שלקת).

תוספות ר"ד

שכל המומין וכו'. וכו'.
בבכורות מפירי להו. תנא
הויסיפו עליהן זיעה ושומא
וריה הפה חניא שומא
קטנה שיש בה שיער היו
מום גדולה ואין בה שיער
ה"ז מום קטנה אין זה מום
אחריו גדולה פ"ו רש"י:
עד כאן הויסיפו עליהן זיעה ושומא
א"ר"ה תא מילתא מגברא
רבא שמנא ליה ומנו
שילא (שומא בלב) נשכה
לב[ב] ונעשה מקומו צלקת
ה"ז מום חני בן ביראה
בין דדי אשה טפח
סבר ר"א בריה דרבא
קמיה דר"א למימר טפח
למעלותא פ"ו שהוא יו
לאשה. א"ל גבי מומין
חניא וכמה הוא יו אמר
אב"י ג' אצבעות תניא ר"ג
אמר ל' אשה שרדיה
גסים משל חברתה היו
מום וכמה א"ר מיישא
בר בריה דרבי"ל משמיה
דריב"ל טפח: מתני' היו
בה מומין ועודה בבית
אביה האב צריך להביא
ראיה שמשנתארה היו
בה מומין הללו ונסתחפה
שרדהו נכנסה לרשות הבעל
צריך להביא ראיה שעד
שלא תתארה היו בה מומין
הללו והיה מקחו מקח
טעות דברי ר"מ. וחכ"א
בר"א במומין שבסתר

אי הכי סיפא דקתני אב"ל הוא שהלך בו'. דזשלמא אי טעמא
משום דלזין אדם רואה שמתכוזה אשתו צ"ד צבעול לא שייך
זילתא לזין שרגיל ללכת צ"ד כל שעה לזרכו: כאן בויעה
עוברת. שיקול להעצירה ע"י רחילת מים דלחתי לא ידע דלפטר

לעצורי צקיוהא דחמרל דההיא לא
פסלה צקניהו שהעבודה לפי שעה
הוא אפשר שמרחיאה ועוברת ואין
לפרש עוברת שעשויה להתרפאות
דהיינו נוקי מתני' צקניהו עוברת הא
צין קצועין צין עוברין קתני ועי"ל
דזיעה עוברת שעשויה להתרפאות
ואפילו לא העצירה כשר לעבודה
ללא מלאכה כולי האי ומוזהס הוי
דווקא זיעה שאינה עוברת והא
דקתני צין קצועין צין עוברין אכל
מומין דקתני התם קאי וה"פ צין
קצועין ששניין צלותה משנה צין
עוברין ששניין עס כגון ט' חוורין:
**וחכמים אומרים בר"א במומין
שבסתר בו'.** נראה
לרצינו יחמך דר"מ לא פליג אמומין
שנגלו דמודה דלזין יכול לטעון
דראה וניפייס הוא כדאמר סממא
דהש"ס צגמרל ועוד דלי פליג
אמומין שנגלו אס כן משכמת לה
סימפון צעדים צמומין שנגלו
לר' מאיר ולא פליג אלא צ"ס מרחן:
אבל

תנא וכולן מזנות ותולות בבעליהן: כל מומין שפוסלין וכו': תנא הויסיפו
עליהן זיעה ושומא וריח הפה והני בכחני לא פסלי והתנן ה"ז מום
והמוזהם ותנן מומין אלו בין קצועין בין עוברין פסולין באדם א"ר יוסי
בר' חנינא לא קשיא כאן בויעה עוברת כאן בויעה שאינה עוברת רב אשי
אמר זיעה אמוזהם קא רמית ה"תם גבי כהנים אפשר לעברה בקיוהא דחמרא
ומריח הפה נמי אפשר דנקט פילפלא בפומיה ועביד עבודה אבל גבי אשה
לא אפשר האי שומא היכי דמיא אי דאית בה שיער הכא והכא פסלה אי
דלא אית בה שיער אי שומא גדולה היא הכא והכא פסלה אי שומא קטנה
היא הכא והכא לא פסלה דתניא ישומא שיש בה שיער ה"ז מום אין בה שיער
גדולה ה"ז מום קטנה אין זה מום ואיזוהי גדולה פירש רשב"ג יעד כאן
האיטלקי א"ר יוסי בר' חנינא בעומדת על פדחתה פדחתה ראה וניפייס הוא
א"ר פפא בעומדת לה תחת כפה של ראשה וזימנין דמתחזיא וזימנין דלא
מתחזיא א"ר חסדא הא מילתא מגברא רבה שמיע לי ומנו ר' שילא ה"נשכה
כלב ונעשה מקומו צלקת הרי זה מום א"ר חסדא ק"ול עבה באשה ה"ז מום
שנאמר כ"י קולך ערב ומראך נאוה: תני ר' נתן ביראה בין דדי אשה טפח
סבר רב אחא בריה דרבא קמיה דרב אשי למימר טפח למעלותא א"ל
רב אשי ג' מומין תניא וכמה אמר אב"י שלש אצבעות תניא ר' נתן
אמר כ"ל אשה שרדיה גסין משל חברותיה ה"ז מום וכמה א"ר מיישא בר
בריה דרבי יהושע בן לוי משמיה דר' יהושע בן לוי טפח ומו איכא כי האי
גוונא אין דאמר רבה בר בר חנה אני ראיתי ערביא אחת שהפשילה דדיה
לאחוריה והניקה את בנה וזלציון יאמר איש ואיש יולד בה והוא יכוננה
עליון א"ר מיישא בר בריה דר' יהושע בן לוי אחד הנולד בה ואחד
המצפה לראותה אמר אב"י אחד מינייהו עדיף כתרי מינן אמר רבא וחד
מינן כי סליק להתם עדיף כתרי מינייהו דהא רבי ירמיה דכי הוה הכא לא
הוה ידע מאי קאמרי רבנן כי סליק להתם קרי לן בבבלי טפשא:
**מתני' ה' היו בה מומין ועודה בבית אביה צריך להביא ראיה
שמשנתארה היו בה מומין הללו ונסתחפה שדהו נכנסה לרשות הבעל
צריך להביא ראיה שעד שלא נתארה היו בה מומין אלו והיה מקחו מקח
טעות דברי ר"מ וחכמים אומרים כמה דברים אמורים במומין שבסתר
אבל**

ולא הכוס בני ישראל צנצנעונים כתיב: רבא אמר. הא דקתני
אכל חכס והמירה אינה מקודשת: באשה השוכה. בת גדולים דלפי'
למ"ד רואה אדם שמתכוזה אשתו צ"ד הכא אמר אי אפשר באשה
נדרנית וגט נמי לא ינחא לי למיתבא לה דלמסקר צאמה ואחומה ולא

יולא הכוס בני ישראל כי נשבועו להם
נשיאי העדה וכו' וכו' רבים רב נחמן בר
יצחק אמר שלשה ימים שנים רבים שלשה
ר' יצחק אמר עשרה עדה כתיב בהו ר"מ
אומר כל נדר שצריך חקירת חכם לא יחזור
ר' אלעזר אומר לא אסור צריך אלא מפני
שאינו צריך במאי קמיפלגי רבי מאיר סבר
אדם רוצה שתתכוזה אשתו בב"ד ר' אלעזר
סבר אין אדם רוצה שתתכוזה אשתו בב"ד
רבא אמר הכא באשה חשובה עסקינן
דאמר לא ינחא לי דאיתסר בקרובותיה אי
הכי סיפא דקתני אבל הוא שהלך אצל חכם
והתירו אצל רופא וריפא אותו מקודשת
ליתני אינה מקודשת ולימא הכא באדם
חשוב עסקינן דאמרה לא ינחא לי דאיתסר
בקריביה איהו בכל דהו ינחא לה כדריש
לקיש דאמר ר"ל טב למיתב טן דו מלמיתב
ארמלו אב"י אמר דשומשמא גברא כורסיה
בי חראתא רמי לה רב פפא אמר דנפסא
גברא תיקרייה בסיפי בבא ותיתיב רב אשי
אמר דקלסא גברא לא בעי טלפחי לקידרא

תנא וכולן מזנות ותולות בבעליהן: כל מומין שפוסלין וכו': תנא הויסיפו
עליהן זיעה ושומא וריח הפה והני בכחני לא פסלי והתנן ה"ז מום
והמוזהם ותנן מומין אלו בין קצועין בין עוברין פסולין באדם א"ר יוסי
בר' חנינא לא קשיא כאן בויעה עוברת כאן בויעה שאינה עוברת רב אשי
אמר זיעה אמוזהם קא רמית ה"תם גבי כהנים אפשר לעברה בקיוהא דחמרא
ומריח הפה נמי אפשר דנקט פילפלא בפומיה ועביד עבודה אבל גבי אשה
לא אפשר האי שומא היכי דמיא אי דאית בה שיער הכא והכא פסלה אי
דלא אית בה שיער אי שומא גדולה היא הכא והכא פסלה אי שומא קטנה
היא הכא והכא לא פסלה דתניא ישומא שיש בה שיער ה"ז מום אין בה שיער
גדולה ה"ז מום קטנה אין זה מום ואיזוהי גדולה פירש רשב"ג יעד כאן
האיטלקי א"ר יוסי בר' חנינא בעומדת על פדחתה פדחתה ראה וניפייס הוא
א"ר פפא בעומדת לה תחת כפה של ראשה וזימנין דמתחזיא וזימנין דלא
מתחזיא א"ר חסדא הא מילתא מגברא רבה שמיע לי ומנו ר' שילא ה"נשכה
כלב ונעשה מקומו צלקת הרי זה מום א"ר חסדא ק"ול עבה באשה ה"ז מום
שנאמר כ"י קולך ערב ומראך נאוה: תני ר' נתן ביראה בין דדי אשה טפח
סבר רב אחא בריה דרבא קמיה דרב אשי למימר טפח למעלותא א"ל
רב אשי ג' מומין תניא וכמה אמר אב"י שלש אצבעות תניא ר' נתן
אמר כ"ל אשה שרדיה גסין משל חברותיה ה"ז מום וכמה א"ר מיישא בר
בריה דרבי יהושע בן לוי משמיה דר' יהושע בן לוי טפח ומו איכא כי האי
גוונא אין דאמר רבה בר בר חנה אני ראיתי ערביא אחת שהפשילה דדיה
לאחוריה והניקה את בנה וזלציון יאמר איש ואיש יולד בה והוא יכוננה
עליון א"ר מיישא בר בריה דר' יהושע בן לוי אחד הנולד בה ואחד
המצפה לראותה אמר אב"י אחד מינייהו עדיף כתרי מינן אמר רבא וחד
מינן כי סליק להתם עדיף כתרי מינייהו דהא רבי ירמיה דכי הוה הכא לא
הוה ידע מאי קאמרי רבנן כי סליק להתם קרי לן בבבלי טפשא:
**מתני' ה' היו בה מומין ועודה בבית אביה צריך להביא ראיה
שמשנתארה היו בה מומין הללו ונסתחפה שדהו נכנסה לרשות הבעל
צריך להביא ראיה שעד שלא נתארה היו בה מומין אלו והיה מקחו מקח
טעות דברי ר"מ וחכמים אומרים כמה דברים אמורים במומין שבסתר
אבל**

א) גישין מו. וע"ש.
ב) לנלי עד: ד' וע"ש.
ג) נשם טו"שע: ד' ב"ק ק"א.
ד) דף מ"א. יבמות
ק"א: ט) ויבמות ט"ז
ו) בכורות מ"א. ט) וע"ש.
ח) נפשות מב. ע"ש.
ט) נפשות ל: יומא ט.
זכום ס: נפשות ג.
בכורות כה: ט) ס"א טלדי.
ט) נפשות טו. ט) מ"א טלדי
של טו"שע.

תורה אור השלם

1. ולא הפה בני ישראל
בי נשבועו להם נשיאי
העדה בני אלהי ישראל
וילנו כל העדה על
הנשיאים: יהושע ט יח
2. ונתתי בחגי השלע
בסתר המדרגה הראני
את מראיך השמימי עיני
את קולך בי קולך ערב
ומראיך נאחז:
שיר השירים ב יד
3. ולציון יאמר איש
ואיש ילד בה והוא
יכוננה עליהן:
תהלים פו ה

מוסף רש"י

כי נשבועו להם. והוא
להו לאשלי אשבעתי
אי לא משום דאמר
נביים (נבי' מו.). ימיה
שנים רבים שמי
גבי זכה דשנין ליה
כפליה נה (ש"ס). עדה
כתיב בהו. עדה עשרה.
דכתיב גבי מרגלים ונמדבר
לעדה הכהן, יאלו
יהושע וכו' (ש"ס). אדם
רוצה שתתכוזה אשתו
בב"ד. לומר אינו מקפיד
בכך, הלך צ"ק חקית
חכס מלי ללקלע (ש"ס).
טב למיתב טן דו
מלמיתב ארמלו. משל
הוא שהנשים אומרות על
בעל כל דהו, שהוא טוב
לשבע עס שני גופים משבת
אלמנה (מדרשין טא). טו דו,
גנופים שנים, בעל ואשתו,
ואפילו אינו לה אלא
לזנות בעלמא (מדרשין ז.
ובע"ז יבמות ק"ח). לומר
אשה בעל דהו ינחא לה
(ב"ק ק"א). דשומשמא
גברא. בעל גון כנולה,
כורסיה בי חראתא רמי
לה. מחוקק ענמה נשואה
ועומת כסאה אלא חשונות
חיות הלזין (יבמות ק"ח).
דנפסא גברא. אדם
מאוסה, מפני אמר (ש"ס).
דקלסא
גברא. מן שכול משפחה
(ש"ס). והמוזהם. משרית
(בכורות טא). מומין
אלו. האמומין בכבורי, צין
קצועין בין עוברין, כל צין
שזן בו, פסולין באדם.
כתיב לעבודה (ש"ס מו.).

זה ואחד המנסה לראותה יקרא מצנייה ויציאוהו אללה: והוא יכוננה עליון. הקצ"ה יכוננה
להיות עליון נעלה על כל העולם: וחד מינייהו. מצני ארץ ישראל: עדיף. פקחים וחריפים: מתני' האזן צריך
לפיצוה ראי. אס צא לתבוע כמזבה מן האירוסין מזה שמנמלן לקמתה: ונכנסה לרשות הבעל. ניסת והוא צא להוציאה בלא כמזבה
על מומין שבה: הבעל צריך להביא ראיה. עדים. וכולה מפרש צגמרל וקלמן ע"ז: צמה דכרים אמורים. שהבעל יכול לטעון על המומין:
אין